

NAGYVÁRADI NAPLÓ

Előfizetési feltételek:

Nagyváradon:		Postai küldéssel:	
Egész évre . 12.—	Negyed évre . 3.—	Egész évre . 14.—	Negyed évre . 3.50
Fél évre . . 6.—	Egy hóra . . 1.—	Fél évre . . 7.—	Egy hóra . . 1.20
Egyes szám ára 5 krajczár.			

Megjelenik mindennap,
hétfő és ünnep után való napok
kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bémer-tér, Mayr-ház I. emelet, a hova úgy az előfizetés
pénzek, hirdetések, valamint a lap szellemi részét illető levelek
küldendők.

A nincstelenség.

Nagyvárad, okt. 21.

A nyomasztó pénzügyi állapot egyre tart és nincs kilátás rá, hogy rövid időn belül javulás legyen várható. Ha a kölcsönre szoruló kereskedő, vagy iparos ma fölkeresi a bankokat hitel-igényeinek kielégítése végett, sajnálkozással kell tapasztalnia, hogy csak nehezen kap pénzt és ha kap is: alig elbirható magas kamat mellett.

Ilyenkor azt mondják a kölcsönért jelentkező embereknek, hogy hja, *drága a pénz* és még azt is mondják, hogy *nincs pénz*.

Azután kezdenek eltűnődni a felett, hogy a pénz voltaképpen miért drága és ha már drága, akkor miért *nincs elég*?

De honnét is jött ez a nyomasztó általános nincstelenség?

Az ilyen kíváncsi embereket a bankokban rendszerint azzal világosítják fel, hogy a pénz azért drága, mert az osztrák-magyar bank *fölemelte a kamatlábat*.

De hát ki és mi az az ugynevezett osztrák-magyar bank, hogy a kamatláb felemelésével megdrágítja a pénzt s ezzel ugyszólván hozzáférhetlenné teszi?

És mi vezeti ezt a bankot abban az elhatározásban, hogy csak úgy emelgesse a kamatlábat.

Hát a ki ezekre a kérdésekre tőlük vár kielégítő, avagy éppen megnyugtató feleletet, az alaposan csalódik.

Mi ugyan figyelemmel szoktuk kísérni az osztrák-magyar banknak, no meg a

berlini, a londoni, a párisi, vagy a belga bankoknak a kamatláb emelés alkalmával esetenként hozott határozatait és olykor még a határozatok megokolását tartalmazó közléseit is, de az igazat megvallva, csak azt olvastuk ki ezekből a közlésekből, hogy rendszerint akkor emelik a kamatlábat, a mikor a hitelre szorult emberek elárasztják a bankokat váltóikkal, vagyis, a mikor nagy mértékben keresik a pénzt.

Hát, hogy a berlini, a londoni, a belga és a többi jegybankok minő politikát folytatnak, ahhoz nekünk semmi közünk; ám az, hogy az osztrák-magyar bank miért emeli oly gyakran a kamatlábat és ezzel a művelettel miért teszi a hitelt keresőkre nézve a pénzt drágává, avagy éppen hozzáférhetlenné, ez már minket közvetlenül érdekel.

Érdekel pedig azért, mert a magyar takarékpénztárak és bankok széles összeköttetésben állanak az osztrák-magyar bankkal és a jó részét a kihelyezett pénzüknél onnan szerzik be.

Már most, ha a bankok magas kamatot fizetnek az osztrák-magyar banknak, akkor viszont magasabb kamattal sujtják a hitelkereső közönséget is, s e mellett még nagyobb rigorozitással mérlegelik ügyfeleik hitelképességét is.

Ezért drága ily esetekben a pénz, s ezért történik az, hogy még magas kamat mellett nehezen lehet hozzájutni.

Hogy mit jelent Magyarország közgazdasági életében a hitelnek ily módon való korlátozása és mit jelent a magas kamatláb alkalmazása, főleg a szegényebb néposztályra nézve, azzal mindenki tisztában

lehet, ha kissé mélyebb bepillantást vet a ma uralkodó viszonyokba.

Ma úgy áll a dolog, hogy főleg a vidéki bankok kénytelenek, éppen az osztrák-magyar bank önző politikája miatt olyan kamattal sujtani az ügyfeleiket, amelyet ezek rendszerint nem birnak el, de mert a kölcsönre rá vannak szorulva, kénytelenek ezt a nagy terhet is magukra venni.

Ennek a hatása már is érezhető, kereskedelemben és iparban, mert hiszen az, hogy a hitelforrások megközelíthetlenné váltak, ez esetben a szegényedésnek el nem titkolható jele.

Az elszegényedés, ha egyetemessé válik és nagyobb területet ölel fel, ez már országos gazdasági válságot jelent.

Az pedig, hogy ezek a válságok ártalmatlanokká váljanak és lehetőleg elkerültesse, ez egyenesen az államkormány elsőrendű feladatát képezi.

A mi viszonyaink között jelen helyzetben az államkormányra az a feladat vár, hogy az államilag kiváltságolt osztrák-magyar bank gazdasági politikájába igyekezék irányadólag befolyjni és figyelmeztetni ezt a nagy haszonnal dolgozó bankot azokra a veszedelmekre, melyeket az ő politikája a nemzetgazdasági életre áraszt.

A magyar állam éppen ezért engedett ennek a banknak több rendbeli kiváltságokat, hogy segélyére legyen a nemzetnek a maga gazdasági életének fellendítésében, nem pedig azért, hogy kizárólag a maga javára használja ki a hitelkereső elem szorult helyzetét.

A NAGYVÁRADI NAPLÓ TÁRCZAJA

A BUNDA.

Irta: Molnár Ferencz.

Ott a tengerparton csak érezni lehet az őszt, látni nem nagyon. A gondos kertészek nem ültetnek a tüdőbajosok e nagy virágos kórházába hervadó növényt. A mi ott van, örökkön zöldelne hidegebb tájakon is. Itt csak frissebb, igazibb a színe.

Szóval őszt volt és a vezérigazgató kis unokahuga érezte ezt. Alkonyati szellő szállt a tenger felől s a gyermek ott ült a parton egy tűzkerékkel.

— Már a napokban elutaznak — mondta szomorúan a kis katoná és hangja lágyan reszketett az alkonyi esőben.

— Elutazunk — mondta a kisasszony — Franz és nem fogom többé látni őnt . . .

— A sors utai sokszor keresztezik egymást, mondta erre Franz, a kinek régibb olvasmányai-ból jutott eszébe ez a mondat. — Keresztezik egymást, s a polgári házasság is be van hozva. A kauzió jó barátja a valláskülönségnek.

Igy sóhajtoztak a tengerparton. A kisasszony aztán fölkelte s kissé megborzongott.

— Ferencz — mondta — én érzem az őszt. És nem vagyok nyugodt. A bácsinak késik a választása. Hisz ön tudja, Ferencz, hogy a

bácsit a Hungária-bank igazgatójává fogják megválasztani.

— Tudom.

A kadét is megborzongott, mert hűvösebb lehellet szállt a tenger felől. A távolban esti fátyolba burkolóztak a dalmát sziklapartok s fodrok kergetőztek a sima víztükrön.

II.

A kadét a fürdőkarmester fia volt. A fürdőkarmester pedig ugyanabban a házban lakott, a honnan a vezérigazgató — illetve a Hungária-bank leendő direktorának családja immár távozni készült.

Mi sem természetesebb tehát, hogy ámbátor a karmester cseh származású volt, mégis jóindulattal viseltetett az igazgatók iránt. S így e szép őszi alkonyat után is fölmentek az igazgatónéhoz:

— Mi hír a kedves férjéről?

— Biztosra veszi a megválasztását.

— És mikor tudhatunk bizonyosat?

— Holnap délben sürgönyöz. Majd leizenünk. Nagyon szép maguktól, hogy így érdeklődnek. Igazán kedves.

A karmesterné zavartan mosolygott. Az igazgatóné hozzátette:

— Meg kell becsülni az ilyen értékes érdeklődést. A mai világban nagy ritkaság az ilyesmi.

Valami olyan érzés uralkodott a szobában, a minő az idegenben összetalálkozott és nagyon

megbarátkozott emberek vonzalma. Ennek a hatása alatt voltak. Ugy, hogy a mikor az ajtón kimentek a karmesterek, a lépcsőn lefelé menet megállott a cseh asszony:

— Te — szólt a férjéhez — talán nem kellene elővenni a bundát . . .

A férj szégyelte magát. De aztán határozottan mondta:

— Csak vedd elő.

III.

A bunda.

Ez a bunda csodálatosan szép volt. A karmester Moszkvából hozta, szerencsésen átcsenpészte a határon. Kékróka prémjéből volt rajta a gallér. A ki látta, beleszeretett, úgy, a hogy csak szőnyegbe és prémebbe lehet beleszeretni. Lágy volt és simuló; bágyadtfényű, de ha a nap rá-sütött, szikrázott, mint valami holdbeli ismeretlen fém. Melegség, tűz ragyogott ki a szőrszálakból, a melyek szinte szerelmesen simultak egymásra, a préme szerelmével: a villamossággal. Szinte félt az ember, hogy szikra pattan elő ebből a gallérból, ha visszajára simogatja. És a mellett nagy volt, bőkezű szücs munkája. A bunda vállát egészen betakarta, s hátul nagy karéjban fedte a két váll közé eső részét. Oh, milyen gallér volt ez!

De pénz kellett a karmestereknek. S már esztendő alatt lázas munkával, nagy ambícióval igyekeztek tudni ezen a bundán. De nehéz

Szabott

olcsó árak!!

FLEGMAN ÁRMIN

Szabott

olcsó árak!!

NŐI-DIVAT-TERME, NAGYVÁRAD

Zöldfa-utca elején.

Köszönetnyilvánítás és értesítés!

Midőn a nagyérdemű közönségnek, az általam megvett **Bémer-téri áruraktár** liquidálása alkalmával tapasztalt ritka támogatásáért ezen az úton **hálás köszönetemet** kifejezem, ezúttal értesitem, miszerint sikerült az alant felsorolt cikkekben nagy mennyiségeket rendkívül olcsó árért megvásárolni és azokat a **Haraszi-féle üzlethelyiségben (Bémer-téren)** felülmulhatatlan olcsó, szabott árak mellett bocsátom a t. közönség rendelkezésére. — Raktáron vannak most:

néhány száz vég **vászon** és **chiffon**, roppant sok **ruhászövet**, nagy választékban fekete és színes **selymek**, rendkívül sok finom himzett stráf, női és férfi zsebkendő különlegességek, női fehérneműek u. m.: ingek, nadrágok, corsetták, férfi ingek, hálóingek, lábravalók, nyakkendők, gallérok és kézelők. **Szőnyegek**, paplanok, függönyök, valódi kézzel kötött Smyrna-szőnyegek.

Szabott

olcsó árak!!

Selyembluzok, alsósoknyák, ruhadiszek, applicatiók, bélésáruk stb.

Szabott

olcsó árak!!